УДК 811.111'374
DOI https://doi.org/10.32782/2409-1154.2024.65.25

Строченко Л. В.,
доктор філологічних наук, доцент,
професор кафедри іноземних мов
Національного університету «Одеська юридична академія»
https://orcid.org/0000-0003-3619-3484

Томчаковська Ю. О.,
кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри іноземних мов
Національного університету «Одеська юридична академія»
https://orcid.org/0000-0003-0117-2704

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ АНГЛОМОВНОЇ МЕДІЙНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Анотація. Статтю присвячено окресленню основних напрямів дослідження англомовної термінології медійної сфери у лінгвістиці. Завдяки стрімкому розвитку технологій та інтернету, медійний простір стає все більш широким і доступним, що призводить до збільшення кількості медійних текстів, а отже – і вживання специфічної медійної термінології. З останніми технологічними змінами з'явилися нові медійні платформи, такі як соціальні мережі, стрімінгові сервіси та блоги. Кожна з цих платформ має свою власну термінологію, яка використовується в комунікації, що увиразнює актуальність запропонованої роботи. На сьогодні існує окрема галузь науки, відома як медіазнавство, яка займається дослідженням різних аспектів масових комунікацій та медіа в широкому розумінні, такі як засоби масової інформації, соціальні мережі, журналістика, реклама, кіно та телебачення, та вивчає вплив медіа на суспільство, культуру, політику та індивідуальність людини. Крім того, медіазнавство досліджує процеси створення, поширення та сприйняття медійних продуктів. В рамках медіазнавства виділилася окрема галузь – медіалінгвістика, яка займається вивченням взаємозв'язків між мовою та медіа. Ця галузь досліджує, як мова використовується у медійному контексті, які мовні засоби та стратегії використовуються для комунікації через медіа, а також впливи, які медіа мають на мову. Серед основних аспектів дослідження англомовної медійної термінології можна відзначимо наступні: термінологічний аналіз, який дозволяє визначити та класифікувати специфічні терміни, що використовуються в медійних текстах; лексикографічний аспект, який передбачає аналіз формування та поширення нових слів та виразів у медійній галузі, що відображає зміни в суспільстві та технологіях; корпусний аналіз, використання якого у дослідженні медійної термінології дозволяє отримати об'єктивні дані про вживання термінів у реальних медійних текстах; переклад, який вимагає глибокого розуміння специфіки медійної галузі та уважного відтворення контексту та інтонації оригіналу для забезпечення точності та зрозумілості перекладу.

Ключові слова: медійна термінологія, лексикографія, корпусний аналіз, переклад.

Завдяки стрімкому розвитку технологій та інтернету, медійний простір стає все більш широким і доступним, що призводить до збільшення кількості медійних текстів, а отже – і вживання специфічної медійної термінології. З останніми технологічними змінами з'явилися нові медійні платформи, такі як соціальні мережі, стрімінгові сервіси та блоги. Кожна з цих платформ має свою власну термінологію, яка використовується в комунікації, що увиразнює актуальність запропонованої розвідки.

Загальновідомим є факт надзвичайного впливу медіа на суспільство, культуру і політику. Вивчення медійної термінології допомагає розуміти, які терміни та концепти використовуються в медійних повідомленнях і як вони впливають на наше сприйняття і розуміння інформації [1]. Англійська мова є однією з найбільш поширених мов у світі і використовується в багатьох міжнародних медійних контекстах. Дослідження англомовної медійної термінології допомагає покращити міжнародну комунікацію і зрозуміння медійних текстів з різних культур і країн.

Все вищезазначене підкреслює актуальність дослідження англомовної медійної термінології у сучасному медійному середовищі.

Мета статті полягає в окресленні основних напрямів дослідження англомовної термінології медійної сфери у лінгвістиці.

Насамперед, слід зазначити, що на сьогодні сформована окрема наукова дисципліна – *медіазнавство*, яка вивчає масові комунікації і медіа в широкому сенсі. Вона досліджує різні аспекти медіа, такі як засоби масової інформації, соціальні мережі, журналістику, рекламу, кіно і телебачення. Медіазнавство вивчає, як медіа впливають на суспільство, культуру, політику і індивідуальність людини. Вона також досліджує медійну продукцію, способи її створення, розповсюдження та сприйняття.

Саме в межах медіазнавства виокремилась *медіалінгвістика* – галузь мовознавства, яка вивчає взаємозв'язок мови та медіа. Вона досліджує, як мова використовується в медіа-контексті, які мовні засоби та стратегії використовуються для комунікації через медіа, а також які впливи медіа мають на мову [2].

Медіалінгвістика вивчає різні аспекти мови в медіа, такі як жанри медіа-текстів, стилістика медіа-мовлення, мовленнєва манера ведучих та журналістів, використання стилістичних прийомів та психолінгвістичні аспекти медіа-комунікації.

Основні завдання медіалінгвістики включають вивчення мовних структур у медіа, аналіз дискурсу медіа (мовних патернів, ідеологій та зв'язків між мовою та соціальними факторами в медіа), вивчення впливу медіа на мову, аналіз мовних механізмів пропаганди та маніпулятивних стратегій і тактик в медіа, дослідження мовної політики та планування в медіа, дослідження лінгвальних особливостей нових форм медіа, зокрема, цифрових платформ [3].

Масмедійний дискурс, який характеризується високим ступенем актуалізації, залучення новітнього вербального термінологічного інструментарію та понятєвого апарату. На слушну думку дослідників, стиль медіадискурсу передбачає використання не лише вербального фонду, а й інших засобів мовного вираження образності, експресії тощо [1; 4].

Невербальний аспект дослідження англомовного медійного дискурсу є важливою складовою аналізу медійних текстів. Невербальний комунікаційний компонент включає в себе елементи, які не виражені словами, але мають велике значення для сприйняття та розуміння інформації. Дослідження невербального аспекту медійного дискурсу фокусується на аналізі таких елементів, як жести, міміка, тон голосу, вираз обличчя тощо, які можуть впливати на сприйняття повідомлення та емоційну реакцію аудиторії.

Важливо враховувати, що невербальний аспект може мати різні культурні відмінності, які потрібно розглядати під час аналізу медійного дискурсу. Наприклад, певні жести або вирази обличчя можуть мати різне значення в різних культурах. Вивчення невербального аспекту англомовного медійного дискурсу допомагає краще розуміти способи комунікації через медіа, виявляти підтекст у повідомленнях та розкривати складні взаємозв'язки між вербальними та невербальними засобами виразності.

Дослідження англомовної медійної термінології включає в себе розгляд різних аспектів, що стосуються мови та термінології, використовуваних у медійній сфері.

Насамперед, розглянемо *термінологічний аналіз*. Дослідження медійної термінології передбачає аналіз та класифікацію термінів, які використовуються в медійних текстах, що може включати вивчення вживання термінів у різних контекстах, їхніх варіантів використання та семантичних зв'язків. Термінологічний аналіз – це процес вивчення термінів, їхнього походження, значення, вживання та взаємозв'язків в межах певної наукової або професійної галузі. Цей аналіз включає в себе систематичне дослідження термінів, класифікацію їх за певними критеріями, аналіз їхньої структури та семантики. Термінологічний аналіз допомагає систематизувати використання термінів, забезпечує однозначність та точність спеціальної термінології у комунікації між фахівцями та у розумінні інформації загалом.

Так, зокрема, етимологічні особливості англомовних термінів медіасфери можуть бути досить цікавим об'єктом дослідження. Багато термінів у медійній галузі походять від латинських, грецьких або французьких коренів, оскільки ці мови мають великий вплив на формування термінології у сфері медіа. Наприклад, лексична одиниця "media" походить від латинського слова "medium", що означає «посередник"» або «середовище». Тобто внутрішня мотивація терміна вказує на роль медіа як посередника у передачі інформації та спілкуванні між людьми. Деякі терміни, пов'язані з цифровими технологіями та Інтернетом, можуть мати англійське походження через широке поширення та використання технологій у країнах, де англійська мова є домінуючою.

Дослідники, зокрема, зазначають, що «англомовний термін ЗМІ, інтегрований у масмедійний дискурс, є специфічним кластером формування термінного смислотворення у мовленнєвій та текстовій актуалізації. Ключовим постулатом для досліджуваної масмедійної лексики є те, що структура і семантика їх значення також не залишається незмінною, а поповнюється іншими емоційно-експресивними смислами» [5, с. 136].

Наступним аспектом дослідження англомовної медійної термінології є *лексикографічний*, що зосереджується на створенні словників або термінологічних баз даних, які містять визначення, пояснення та приклади вживання термінів у медійних контекстах. Лексикографічний аспект вивчення термінів включає аналіз та опис термінів у словниках або термінологічних довідниках. У цьому аспекті вивчення термінів проводиться дослідження їхніх лексичних характеристик, таких як семантика, граматика, фонетика та морфологічна структура.

Лексикографічний аспект також включає класифікацію термінів за певними категоріями, такими як галузь знання, сфера діяльності або тип мовлення. Це допомагає створювати систематичні та уніфіковані словники, які забезпечують зручний доступ до термінології та допомагають у вивченні та використанні термінів. Цей аспект вивчення термінів є надзвичайно важливим для розробки та покращення термінологічних ресурсів, таких як словники, довідники та бази даних. Він допомагає забезпечити точність, повноту та однозначність термінів у комунікації та сприяє ефективному використанню термінології у наукових, технічних та професійних галузях.

Перейдемо до розгляду наступного із виокремлених напрямів, а саме *корпусний аналіз* медійної термінології. Дослідження медійної термінології може використовувати корпусні методи, такі як аналіз текстів, зібраних з різних джерел, для вивчення вживання термінів у реальних медійних контекстах, що дозволяє отримати об'єктивні дані про вживання термінів та їхніх варіантів [6].

Отже, корпусне дослідження термінів базується на аналізі текстових корпусів, тобто великих колекцій текстів, зібраних з певної мовної або професійної галузі. Цей метод дослідження дозволяє отримати об'єктивні дані про вживання термінів у реальних мовних контекстах. Корпусне дослідження термінів може включає такі етапи:

– збір корпусу текстів, які відповідають об'єкту дослідження. Корпус може включати текстові файли з різних джерел, таких як наукові статті, професійні журнали, веб-сторінки або інші документи. Побудова термінологічного словника: На основі зібраного корпусу можна побудувати термінологічний словник, який містить визначення та приклади вживання термінів;

– аналіз частотності, що дає змогу з'ясувати, які терміни є найбільш поширеними та як їх вживають у різних контекстах;

– аналіз колокацій, тобто лексичних одиниць, які часто зустрічаються разом з досліджуваним терміном. Це допомагає зрозуміти, які слова та концепти асоціюються з терміном у контексті його вживання;

– аналіз контексту, який виокремлює різні значення термінів та їхні варіації у комунікативних ситуаціях.

Таким чином, корпусне дослідження термінів допомагає отримати об'єктивну інформацію про вживання термінів

у реальних текстах і зрозуміти їх контекст і значення, а отже, цей метод дослідження є важливим для розвитку термінології та для забезпечення точності та однозначності термінів у комунікації.

Переклад англомовних термінів медіа є важливим аспектом медіалінгвістики, оскільки медіа є глобальним явищем і мають вплив на різні країни та культури, тож переклад термінів є ключовим в аспекті міжкультурної комунікації [7]. Переклад англомовних медійних термінів українською мовою включає декілька специфічних особливостей. Так, медійні терміни можуть мати різні значення в різних контекстах, тому перекладач повинен ретельно аналізувати контекст, щоб визначити правильне значення терміну. Медійний лексикон постійно оновлюється, особливо в епоху цифрових технологій, що створює виклик для перекладачів, які повинні бути в курсі нових термінів та виразів. Деякі англомовні медійні терміни можуть не мати прямих еквівалентів українською мовою через культурні відмінності. В цьому випадку перекладачам може знадобитися пошук культурних аналогів або створення дескриптивного перекладу.

Медійні тексти часто характеризуються неформальним стилем, використанням ідіоматичних виразів та сленгу. Перекладачам необхідно зберегти цей стиль у перекладі, забезпечуючи при цьому зрозумілість для української аудиторії. Крім цього, медійна сфера включає велику кількість специфічних технічних термінів (наприклад, терміни, пов'язані з рекламою, виробництвом, розповсюдженням тощо). Англійська мова має багато ідіоматичних виразів та метафор, які використовуються в медійному контексті. Виклик полягає в тому, щоб знайти відповідний ідіоматичний вираз українською мовою, або перекласти ідею, якщо прямий переклад неможливий.

Отже, переклад англомовної медійної термінології є важливим для розуміння сучасних медійних процесів та комунікаційних практик. Медійні терміни мають свою специфіку, яка вимагає уваги при їх перекладі та використанні. Культурні відмінності між англомовною та українською мовами можуть становити виклик при перекладі медійної термінології. Переклад медійних термінів повинен забезпечувати збереження стилю та формату оригіналу для забезпечення зрозумілості для аудиторії.

На сьогодні існує окрема галузь науки, відома як медіазнавство, яка займається дослідженням різних аспектів масових комунікацій та медіа в широкому розумінні, такі як засоби масової інформації, соціальні мережі, журналістика, реклама, кіно та телебачення, та вивчає вплив медіа на суспільство, культуру, політику та індивідуальність людини. Крім того, медіазнавство досліджує процеси створення, поширення та сприйняття медійних продуктів. В рамках медіазнавства виділилася окрема галузь – медіалінгвістика, яка займається вивченням взаємозв'язків між мовою та медіа. Ця галузь досліджує, як мова використовується у медійному контексті, які мовні засоби та стратегії використовуються для комунікації через медіа, а також впливи, які медіа мають на мову.

Серед основних аспектів дослідження англомовної медійної термінології можна відзначимо наступні: термінологічний аналіз, який дозволяє визначити та класифікувати специфічні терміни, що використовуються в медійних текстах; лексикографічний аспект, який передбачає аналіз формування та поширення нових слів та виразів у медійній галузі, що відображає зміни в суспільстві та технологіях; корпусний аналіз, використання якого у дослідженні медійної термінології дозволяє отримати об'єктивні дані про вживання термінів у реальних медійних текстах; переклад, який вимагає глибокого розуміння специфіки медійної галузі та уважного відтворення контексту та інтонації оригіналу для забезпечення точності та зрозумілості перекладу.

Література:

1. Потапенко С. І. Сучасний англомовний медіа-дискурс: лінгвокогнітивний і мотиваційний аспекти. Ніжин : Видавництво НДУ імені Миколи Гоголя, 2009. 391 с.
2. Шевченко Л. І. Медіалінгвістика в сучасній Україні: аналіз ситуації. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. Київ, 2013. Вип. 26. С. 3–12.
3. Matheson D. Media discourses: analysing media texts. London : Open University Press, 2005. 206 p.
4. Чумак Л. М. Лексичні інновації в англомовному медійному дискурсі початку XXI століття: структурний і лінгвопрагматичний аспекти : дис. … канд. філол. Наук : 10.02.04. Київ, 2018. 237 с.
5. Красівський О.М. Термінологія англійського мас-медійного дискурсу: теоретичні та методологічні засади. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика.* 2021. Том 32 (71) № 6 Ч. С. 133–137. DOI https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.6-1/24
6. Чугу С. Д. Дослідження сучасного англомовного газетного тексту в категоріях медіалінгвістики. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія».* Острог : Вид-во НаУОА, грудень 2018. Вип. 4(72). С. 57–60.
7. Гайдук Н.А., Хоровець В.Є. Лінгвістичні особливості англомовних медійних текстів та способи їх перекладу українською мовою. *Закарпатські філологічні студії.* 2023. Випуск 27. Том 1. С. 164–169. DOI https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.27.1.28

Strochenko L., Tomchakovska Yu. Main aspects of study of the English media terminology

Summary. The article is devoted to highlighting main directions of research of English terminology of the media sphere in linguistics. Due to the rapid development of technologies and the Internet, the media space is becoming more and more accessible, which leads to an increase in the number of media texts, and therefore to the use of specific media terminology. With recent technological changes, new media platforms such as social networks, streaming services and blogs have emerged. Each of these platforms has its own terminology used in communication, which emphasizes the relevance of the proposed work. Today, there is a separate branch of science known as media studies, which investigates various aspects of mass communication and media in the broadest sense, such as mass media, social networks, journalism, advertising, film and television, and studies the impact of media on society, culture, politics and individuality of a person. In addition, media studies examines the processes of creation, distribution and reception of media products. Within the framework of media studies, a separate branch has emerged, namely, media linguistics, which studies the relationship between language and media. This field examines how language is used in a media context, what language devices and strategies are used to communicate through media, and the effects that media have on language. Among the main aspects of the study of English media terminology, the following can be distinguished: terminological

analysis, which allows defining and classifying specific terms used in media texts; the lexicographic aspect, which involves the analysis of the formation and distribution of new words and expressions in the media industry, which reflects changes in society and technologies; corpus analysis, the use of which in the study of media terminology allows obtaining objective data on the use of terms in real media texts; translation that requires a deep understanding of the specifics of the media industry and careful reproduction of the context and intonation of the original to ensure the accuracy and comprehensibility of the translation.

Key words: media terminology, lexicography, corpus analysis, translation.